

למורים שלום!

במהלך השנה הקרובה נלמד יחדיו מן הספר "עמי וארצי בפרשת השבוע". אך תחילה נשאל: **מהי "פרשת השבוע"?** ובכן, אם תעינו בתנ"ך ב"אותיות הקטנות" שבספרי התורה (בראשית, שמות, ויקרא, במדבר, דברים) תגלו, שלצד החלוקה לפרקים יש בהם גם חלוקה אחרת - **חלוקה לפרשות**. שם הפרשה מופיע בדרך כלל בראש העמוד (במרכז או בצדדים). הפרשות מחולקות לקטעים/פרשיות, בשולי הדף תוכלו למצוא לאורך הפרשה את הסימונים: "ראשון" ... "שני" ... "שלישי" .. כל קטע כזה נקרא "פרשיה". "מפטיר" הוא הפרשיה האחרונה בכל פרשה לאחריו מתחילה פרשה חדשה.

לעומת החלוקה לפרשות ופרשיות, **החלוקה לפרקים** היא חלוקה שונה לגמרי שמקורה במלאכתו של הכומר הנוצרי לנגטון שחי במאה השלוש עשרה והיא מקיפה את התנ"ך כולו, אין כל ההקבלה בין החלוקה לפרקים ובין החלוקה לפרשות כך שפרשה יכולה להתחיל גם באמצע פרק וכנ"ל גם לגבי הפרשיות! על פי המסורת, מיוחסת החלוקה לפרשות כבר לימי עזרא (לפני כ- 2300 שנה) והיא נחשבת לחלוקה היהודית המסורתית.

לשם מה נחלקה התורה לפרשות?

על פי מנהג הקריאה הבלבי, את התורה כולה נוהגים לקרוא בבית הכנסת במשך שנה שלמה, בכל שבוע לאחר תפילת שחרית של שבת. לכן מחולקת התורה לחמישים וארבע פרשות, כמספר השבועות בשנה. לעתים קורה ששבתות חלות בחגים (- ואז קוראים בהם קריאה מיוחדת לחג ולא את פרשת השבוע), כמו כן ישנן שנים שאין בהן חמישים וארבע שבתות ואז מצרפים שתי פרשות וקוראים אותן במחזור (כדאי, לכן, לבדוק ביומנים איזו פרשה יש לקרוא בכל שבוע). יש לציין כי בקהילות ישראל נוהגים לקרוא בתורה גם בתפילת מנחה של שבת ובימי שני וחמישי - אז קוראים חלקים מן הפרשה הבאה.

את סדר הקריאה מתחילים בשבת שלאחר שמחת תורה. היא "שבת בראשית" - ובה קוראים את פרשת בראשית, את הקריאה מסיימים בשמחת תורה הבא, אפילו אם אינו חל בשבת, אז קוראים את פרשת "וזאת הברכה" - שהיא הפרשה האחרונה בתורה.

טקס קריאת התורה

הקריאה בתורה הינה טקס מעניין ומרשים - מוציאים מארון הקודש את ספר התורה ולאחר שמציגים אותו לקהל מניחים אותו על השולחן שבבימה. שליח הציבור (ולעתים זהו נער או נערת בר/בת המצווה) עולה לבימה וקורא בנגינה, על פי טעמי המקרא, את פסוקי הפרשה.

במהלך הקריאה מוזמנים מתפללים מבין הקהל לעלות ולהתכבד בברכה לפני ואחרי קריאת פרשייה אחת (זוכרים? ראשון, שני וכו'). בסיום הקריאה עוטפים שוב את ספר התורה ולפני שמחזירים אותו לארון עוברים בין הקהל שקם לכבודו. אלו רגעים מרגשים מאוד, ובמהלכם יש הנוהגים אף לגעת בספר התורה בקצה הטלית שבה הם עטופים ולנשק את הספר האהוב.

הספר "פרשת השבוע במשפחה"

בנוסף לקריאה בפרשה נהגו בקהילות ישראל גם **לשאת דרשה**, העוסקת בעניין העולה מתוך פרשת השבוע בהקשרים רחבים יותר- תרבותיים ואקטואליים. לאורך השנים נכתבו דרשות רבות, וכך ניתן היום למצוא על כל פרשה מאות דרשות שונות. על פי מסורת זו, גם אנו בחרנו לקחת בכל פעם נושא אחד המופיע בפרשה ולעסוק בו מכיוונים שונים. חשוב להדגיש כי אין בספר זו ניסיון להקיף את מכלול הנושאים העולם בפרשה (עם זאת, מן הראוי לציין כי בחוברת ההנחיה למורה מוצגים בקצרה כלל הנושאים והאירועים באותה פרשה). הנושא הנבחר

"משפחתי וביתי" הוגדר בתכנית הלימודים החדשה (תשס"ה) כציר מארגן לכיתה ב'. בכל פרשה נעשה ניסיון לעסוק בנושא הנוגע לנושא הנבחר.

מבנה הספר "פרשת השבוע במשפחה"

לכל פרשת שבוע מוקדשים שני עמודים (בתחתית כל עמוד מצויין לאיזו פרשה הוא מתייחס). בעמודים אלו מופיעים מדורים שונים המתייחסים לנושא הנבחר באותה פרשה, נציג כאן את חלוקת המדורים בעמודים השונים:

■ בעמוד הראשון מופיעים

- **שם הפרשה והנושא** בו בחרנו לעסוק.
- **פסוקים** מן הפרשה שמתוכם או בהשראתם נבחר הנושא, ולצידם **מה פירוש** - פירושי מילים.
- **מכתב מהצב איטאל** – המספר על חייו וחיותו, מטרת המכתב לקשר בין הפסוקים לנושא הנבחר.

■ בעמוד השני מופיעים

- **מדור מתחלף:** בפרשות **האי-זוגיות** (דהיינו בראשית, לך-לך, חיי שרה וכן הלאה), מופיע בחוברת **מדרש** בנושא הנבחר.
- בפרשות **הזוגיות** (נח, וירא, תולדות, וכן הלאה...), מופיע בחוברת **שיר או סיפור** בנושא הנבחר.

- **חידות**

מבנה ה"מדריך למורה"

ל"מדריך למורה" ישנן שתי מגמות: הראשונה - להעניק למורה אינפורמציה נוספת על זו שמופיעה בספר לתלמיד כולל שני מדורים נוספים (מדרש ושיר). והשנייה לסייע למורה לגבי חלק מן המדורים הדורשים העמקה והרחבה. להלן פירוט המדורים השונים במדריך למורה, כדאי לשים לב: כיוון שישנו מדור מתחלף, בנויים דפי ההנחיה במתכונת שונה לפרשות הזוגיות והאי-זוגיות:

דפי הנחיה לפרשות האי זוגיות (בראשית, לך-לך, חיי שרה וכן הלאה):

עמוד ראשון:

מה בפרשה – בו מוצגים בקיצור כלל הנושאים והאירועים המופיעים בפרשה.
נושא השבוע – המסביר את השיקולים בבחירת הנושא השבועי וקישורו לפרשה, להזכירכם הנושאים השונים קשורים לנושא המשפחה.

מדרש – מציג את הרעיון העיקרי שבמדרש המופיע בספר, לפעמים מובאת בו אינפורמציה על התקופה, על הדמויות, או על מבנה המדרש. לרוב מוצגת גם הצעה לדיון.

עמוד שני ובו **שיר** – במדור מופיע שיר ילדים הנוגע לנושא הנבחר, ואשר אינו מופיע בספר לתלמיד.

דפי הנחיה לפרשות הזוגיות (נח, וירא, תולדות, וכן הלאה):

עמוד ראשון: מה בפרשה ונושא השבוע

עמוד שני ובו **מדרש** – במדור מדרש הקשור לנושא ואשר אינו מופיע ספר לתלמיד. כן מצורף הסבר על הרעיון העיקרי המופיע בו, לפעמים מובאת בו אינפורמציה על התקופה, על הדמויות, או על מבנה המדרש. לרוב מוצגת גם הצעה לדיון.

לימוד מהנה ובהצלחה

צוות "פרשת השבוע"

אילת, דוב, ענבל, שרון ודפנה